

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 10 september 1965 in de Trêveszaal,
aangevangen 's morgens om tien uur

Aanwezig: De minister-president Cals en de ministers
Biesheuvel, Diepenhorst, De Jong, Luns, Samkalden,
Smallenbroek, Suurhoff, Den Uyl, Veldkamp, Vonde-
ling en Vrolijk, alsmede de gevolmachtigde ministers
Lampe en Einaar (plv) (Afwezig zijn de ministers
Bogaers en Bot)

Voorts is aanwezig staatssecretaris Van der Stoel

Secretaris: drs.J.Middelburg

2. Mededelingen

a. Opening Staten-Generaal

De minister-president deelt mede, dat het al enige jaren gebruik is, dat de ministers en staatssecretarissen met hun dames na de Troonrede gezamenlijk lunchen. Aanvankelijk is dat in Hotel des Indes gedaan, maar doordat dit moeilijk bereikbaar is, heeft men op verzoek van de Haagse politie de lunch de afgelopen jaren in Hotel De Wittebrug gehouden. Besloten wordt dit jaar opnieuw in De Wittebrug bijeen te komen.

Minister Luns heeft een uitnodiging gekregen aanwezig te zijn in de Grote Kerk. Hij veronderstelt, dat niet een deputatie van de ministerraad hierheen zal gaan. De minister-president neemt aan, dat wel een aantal ministers en staatssecretarissen de dienst zullen bijwonen. Ongeveer zes ministers zijn voornemens erheen te gaan.

2 b. Benoeming van een lid van het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen (Brief van de vice-minister-president dd. 8 september 1965, nr. 13258)

Minister Biesheuvel stelt voor akkoord te gaan met de voordracht ter benoeming van mr.C.A.Brandenburg tot lid van het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen. De raad besluit aldus.

3. Buitenlands.....

3 c. De crisis in de EEG

Minister Luns zegt als korte reactie op de persconferentie van president De Gaulle, dat deze wat de EEG betreft de meest sombere verwachtingen heeft overtroffen. Het is duidelijk geworden, dat de Franse regering af wil van de verdragen van Rome. Zij wil buiten de EEG in Brussel om trachten de zaak te regelen. Het is nu duidelijk geworden, dat, als niet in juni een crisis in de EEG was ontstaan deze aan het einde van het jaar door de Franse regering was verwekt. De reacties in Bonn en Brussel zijn somber. De Franse president heeft de Duitse Bondsregering aangevallen, omdat deze de Frans-Duitse overeenkomst niet zou zijn nagekomen. Spreker weet niet hoe men uit de ontstane situatie zal kunnen komen. Hij heeft een persoonlijke brief van de Italiaanse minister Fanfani ontvangen, die hem inlichtte dat hij een brief aan president De Gaulle had gericht om te komen tot het wederopnemen van de onderhandelingen en tot een regeling van de financiering van de EEG-landbouw. Daarop had Fanfani een nietszeggend antwoord ontvangen; thans heeft hij geantwoord met deze persconferentie. Spreker acht het mogelijk, dat de vijf andere EEG-landen nu meer een gesloten front zullen vormen.

De minister-president meent, dat van de zijde der Nederlandse regering ook een reactie moet worden gegeven. Minister Luns wil zeggen, dat hij na deze persconferentie een gevoel van teleurstelling niet kan bedwingen bij het lezen van de negatieve verklaringen van het Franse staatshoofd.

Minister Vondeling is van mening, dat nu de vijf andere EEG-landen het onderling wat meer eens zullen zijn, men moet trachten te bereiken dat niet elk van de vijf op eigen gelegenheid een standpunt inneemt. Minister Luns wijst op de aanstaande verkiezingen voor de Duitse Bondsdag. Minister Samkalden meent, dat toch snel contact met Bonn moet worden opgenomen. Minister Vondeling zou het verstandig achten, als de vijf andere EEG-landen zich nu met elkaar gaan beraden. Minister Luns vermoedt, dat deze vijf er niet alle toe genegen zullen zijn, maar hij is bereid een initiatief op dit punt te nemen.

Minister Den Uyl steunt deze gedachte. Hij pleit ervoor, dat nu België het verst van dit standpunt aflight, wordt nagegaan of ook met de Belgische regering eenzelfde lijn getrokken zal kunnen worden. Gelet op de verklaring die de Belgische minister Fayat de vorige maand heeft afgelegd, waarin hij op hernieuwd beraad aandrong, meent spreker dat ook geprobeerd moet worden met de Belgische regering verder te komen.

Minister Luns merkt op, dat het formeel zo is, dat het initiatief voor een bijeenkomst van de voorzitter van de EEG-raad moet komen; dit is op het ogenblik de Italiaanse minister. Spreker kan aan Fanfani meedelen, dat als de Italiaanse voorzitter een uitnodiging zendt, de Nederlandse regering onmiddellijk bereid zal zijn.

Voorts zal....

ministerraad van
het Koninkrijk
10 september 1965

Voorts zal hij bilateraal met Bonn en Brussel contact kunnen laten opnemen. De Belgische ministers Harmel en Spaak zullen over een kleine week naar Nederland komen. Het zou spreker verwonderen, als minister Fanfani het initiatief neemt, maar het is wel zo, dat als de vijf regeringen thans niets doen men zich kan afvragen wanneer zij dan wel iets zouden kunnen beginnen. Intussen wijst spreker erop, dat de Nederlandse regering steeds een procedure heeft afgewezen, waarbij intergouvernementeel buiten de EEG in Brussel om over deze zaak zou worden gesproken. Nog in de vorige vergadering van de ministerraad heeft hij gezegd, dat hij bezwaar hiertegen kenbaar zou maken in Rome, Bonn en Brussel.

De minister-president acht het toch goed, dat voor de volgende vergadering van de EEG-raad op 27 oktober contact heeft plaats gehad tussen de vijf over het alsdan in te nemen standpunt.

Minister Den Uyl deelt het bezwaar van minister Luns ten aanzien van het risico van intergouvernementeel overleg. Als een contact tussen de Vijf uitmondt in een bijeenkomst van de Vijf zou spreker daarom de voorzitter van de EEG-commissie erbij willen vragen. Spreker vreest namelijk voor een demoralisatie van de EEG-commissie en de EEG-raad na de persconferentie van president De Gaulle. Minister Luns is ook van oordeel, dat indien de Italiaanse voorzitter bereid is het initiatief voor een bijeenkomst te nemen van Nederlandse kant meteen gezegd moet worden, dat de voorzitter van de EEG-commissie erbij zal moeten zijn. Spreker zal deze morgen nog instructies aan de posten in de verschillende hoofdsteden uitzenden en met de ambassadeur in Brussel contact opnemen. Hij herhaalt zijn vrees, dat de andere vier de kat uit de boom willen kijken. Minister Vondeling acht het daarom ook wenselijk, dat van Nederlandse kant het initiatief wordt genomen.

Minister Samkalden vraagt zich af wat de praktische consequenties van de persconferentie van president De Gaulle zijn. Spreker neemt aan, dat de schriftelijke procedure in de EEG voortgang zal vinden. Minister Luns antwoordt, dat het niet juist is wat in bladen heeft gestaan, dat Frankrijk uit de EEG treedt; aan bepaalde werkzaamheden in Brussel wordt ook nog door de Franse vertegenwoordigers deel genomen. Spreker is van oordeel, dat de Nederlandse regering niet het initiatief voor een conferentie in Den Haag moet nemen, want als dan een van de vijf regeringen niet komt, zou dit geheel mis lopen.

3 d. Strijd tussen India en Pakistan

Minister Vondeling stelt voor een korte bespreking te wijden aan de strijd tussen India en Pakistan, temeer nu Nederland lid is van de Veiligheidsraad.

Minister Luns acht het een verheugende ontwikkeling, dat de Veiligheidsraad tweemaal unaniem een resolutie met

betrekking tot....